Houten, 25 maart 2021

Geachte leden van de gemeenteraad van Houten,

Op 17 maart jl. vond het referendum plaats over het raadsvoorstel van de Ruimtelijke Koers. U kent de achterliggende reden: wij waren overtuigd dat de Ruimtelijke Koers onvoldoende draagvlak heeft in de Houtense samenleving.

1. Uitslag

Bij het referendum is massaal tegen gestemd. De uitslag heeft ons niet verbaasd: 66,07% van de kiezers stemde tegen. En dat bij een grote opkomst van 76%. Ter vergelijking: in 2018 was de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen 62,9%.

Op ieder stembureau waren de tegenstemmers in de meerderheid; ook in de kleine kernen. Daaruit blijkt dat niet alleen in bepaalde wijken draagvlak voor de Ruimtelijke Koers ontbreekt maar dat het verzet Houten-breed is.

Op 30 maart vindt het duidingsdebat plaats. Dan gaat u stemmen over het raadsvoorstel. Daarbij kan slechts voor of tegen worden gestemd. Het komt het ons voor dat er feitelijk maar één optie is en dat is om tégen het raadsvoorstel te stemmen. De vraag is wat er daarna zal moeten gebeuren. Wij zien de navolgende relevante punten.

2. Onderzoeken

Onderdeel van het raadsvoorstel is onderzoek naar Houten Noordwest en Houten-Oost. Daarvoor is al opdracht gegeven; de uitkomst van het referendum is niet afgewacht. Als het raadsvoorstel wordt verworpen, is het logisch gevolg dat de opdracht wordt ingetrokken. Deze is immers verstrekt binnen het kader van de Ruimtelijke Koers.

NB: wij menen dat het aantal tegenstemmers nog hoger zou zijn geweest als Noordwest niet was geparkeerd. Er bestaat immers ook grote weerstand tegen bouwen op een bedrijventerrein dichtbij de A27 waarbij de Rondweg moet worden verlegd en het gevaar dreigt om aan Utrecht en Nieuwegein vast te groeien (metropool Utrecht!). Inmiddels is wel duidelijk dat ook daar geen draagvlak voor is, ook niet in andere, 'afgeslankte', vorm.

3. Proces

Het reeds in gang zetten van de onderzoeken zonder eerst de uitkomst van het

referendum te hebben afgewacht past bij het proces rondom de Ruimtelijke Koers: er wordt doorgezet, ongeacht wat inwoners ervan vinden.

Dit is niet goed voor het vertrouwen in de politiek. Veel inwoners worden cynisch (*"er wordt toch niet geluisterd, ze doen toch wat ze zelf willen, het maakt niet uit wat je zegt"*). Anderen worden boos. En sommigen -waaronder wij- worden activistisch terwijl dat niet in onze aard ligt. Wij hebben gemeend dat een referendum een goed en democratisch middel is om de breed aanwezige gevoelens van ongenoegen te kanaliseren. Het eindresultaat is u bekend.

4. Reflecteren

Wij doen een klemmend beroep op u om serieus op het proces te reflecteren. U zult wellicht menen dat de kritiek over het proces meer ziet op de houding van het college van Burgemeester en Wethouders. Maar wij kunnen niet anders dan concluderen dat het merendeel van de gemeenteraad níet heeft ingegrepen, níet heeft doorgevraagd, zonder protest heeft laten gebeuren dat in een vroeg stadium onderzoek naar de locatie Houten-Oost als onwenselijk werd afgedaan, etc. Het was wenselijk geweest als de gemeenteraad meer regie had genomen. Dat is, om ons onbekende redenen, niet gedaan. De partijen SGP, ITH, Houten Anders, en later ook Groep Aanen, hebben diverse malen gevraagd om een second opinion maar troffen steeds een forse meerderheid tegen zich.

Dat er gebouwd moet worden staat vast. Dat het niet op de manier moet van de Ruimtelijke Koers, staat blijkens de uitslag eveneens vast: de Ruimtelijke Koers sluit niet aan bij de beleving van het merendeel van de Houtense inwoners. We hopen van harte dat nu een nieuwe fase ingaat waarbij de inwoners van Houten meer betrokken zullen worden en waarbij hun woonwensen serieus worden genomen.

5. Duiding

Sommige reacties van voorstanders van de Ruimtelijke Koers op de referendumuitslag stemmen ons helaas nog niet erg vrolijk. Wij lezen dat wordt vastgehouden aan de uitgangspunten van de Ruimtelijke Koers en dat het jammer is dat het plan niet doorgaat. Terugkerende reacties zijn dat:

- men het de inwoners kennelijk niet goed heeft kunnen uitleggen;
- de kiezer de vraagstelling misschien niet goed heeft begrepen;
- het onduidelijk is waar men nu eigenlijk tegen heeft gestemd.

Zij menen dat het niet aan de Ruimtelijke Koers ligt (dat is nog steeds een uitstekend plan) maar óf aan onvoldoende uitleg óf aan de vraagstelling óf aan het beperkte begrip van de kiezer. Dit doet geen recht aan de feiten:

- maandenlang hebben de Gemeente Houten en de wethouders het plan uitgelegd en gepromoot in (niet-neutrale) folders, advertenties en

filmpjes;
- de vraagstelling werd door uw raad geformuleerd en was heel duidelijk;
- de inwoners hebben het heel goed begrepen en stemden tegen.

Overigens: zouden deze vragen ook worden gesteld als 66% vóór had gestemd? Zou dan ook worden gezegd: wij hebben het niet goed uitgelegd, de mensen hebben de vraag niet begrepen, waar hebben ze eigenlijk Ja tegen gezegd? Meent u ook niet dat daarmee van tegenstemmers een karikatuur wordt gemaakt van niet-begrijpende lieden die slechts vanuit hun onderbuik stemmen? Kunt u zich voorstellen dat een dergelijke reactie de gevoelens van onvrede alleen maar versterkt? Wij roepen u dan ook op om niet alleen de uitslag maar óók de tegenstemmers serieus te nemen.

6. Het goede nieuws

Het goede nieuws is dat voor- én tegenstanders het in de kern eens zijn: ook de tegenstemmers willen immers bouwen, maar dan wel op zijn Houtens. Geen hoogbouw, wel behoud van kleinschaligheid en gemeenschapszin en hoge kwaliteit van wonen voor arm en rijk. Inclusieve wijken, waar men elkaar ontmoet en waar onderlinge betrokkenheid wordt gestimuleerd.

7. Hoe nu verder?

Wij verzoeken u met klem om niet via een omweg een variant van de Ruimtelijke Koers (een "RK-light") erdoor te drukken. Het is echt een misvatting dat het verzet tegen de Ruimtelijke Koers alleen zou gaan over hoogbouw. Het gaat om veel meer dan een paar verdiepingen eraf of wat groen erbij. De Ruimtelijke Koers ademt verstening en verstedelijking. De RK laat het principe los van "eerst het groen dan de stenen" en leidt tot te veel dezelfde soort woningen dicht op elkaar. Dit, terwijl het Houtens DNA juist wordt gekenmerkt door gemixt wonen.

Er moet een heel ander plan komen dat wel past bij Houten en zich mooi voegt in de Kromme Rijnstreek. Daarvoor zal een ander bureau moeten worden aangetrokken, ditmaal níet uit het hoogstedelijk milieu. Een bureau dat de visie van founding father Robert Derks begrijpt, onderschrijft en wil voortzetten.

Wij menen dat de schrijvers van het Manifest Houtense Koers goed hebben aangevoeld welke vorm van bouwen bij Houten en haar inwoners past: gemixt, met oog voor de menselijke maat, duurzaam en groen. Dit Manifest is door velen omarmd en wordt hoog gewaardeerd. Het zou naar onze mening verstandig zijn om de Houtense Koers als uitgangspunt te nemen en Houten-Oost verder te onderzoeken en uit te werken. Niet alleen binnen het nu nog beperkte kader van 0-2200 woningen maar als volwaardig plan.

Bovenal moet eerst onderzoek worden gedaan naar de woonwensen en behoeften van onze inwoners. In de Ruimtelijke Koers is nagelaten om de hele

woonketen in kaart te brengen. Wij menen dat dit een fundamentele fout was: daardoor werden de wensen van de inwoners feitelijk van meet af aan niet meegenomen in de planvorming. Onderzoek naar de woonbehoefte van de inwoners uit de hele woonketen is essentieel: het zal de doorstroming op de woningmarkt bevorderen. Dat zal de woningzoekenden aan het begin van de woonketen helpen een woning te vinden.

8. Geen vertraging

Wij betreuren het dat de indruk wordt gewekt dat de bouwplannen *door het referendum* vertraging oplopen. Het uitvoeren van een plan waar zoveel weerstand tegen bestaat zou juist tot vertraging hebben geleid. Bovendien: als de raad kritischer was geweest richting het college, hoefde de gemeente Houten nu niet opnieuw te beginnen.

Ten slotte

De heer Anthon van der Horst schreef in zijn blog, zie https://www.referendumhouten.nl/blog/616454_wil-het-politieke-bestuur-luisteren

> *"Het is moeilijk om terug te komen op eerdere keuzes en investeringen. Het is helemaal moeilijk om ideeën los te laten waar je in gelooft. Maar beste bestuurders luister! We willen graag een ander plan, een beter plan, een plan dat beter bij onze gemeente-identiteit en behoeften past. U zult een aantal belanghebbenden, maar niet uw belangrijkste belanghebbende, namelijk de inwoner, moeten teleurstellen. Durf dat en luister naar de uitkomst van dit referendum".*

Daar sluiten wij ons graag bij aan: omarm de uitkomst van het referendum, respecteer de kiezer, neem definitief afscheid van de Ruimtelijke Koers inclusief Noordwest en laat u inspireren door de Houtense Koers. Het referendum was niet bedoeld tegen u maar vóór Houten. Wij weten: u heeft ook het beste met Houten voor.

Wij wensen u veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,

Rino Jonkers
Jolanda Wijsmuller
Ellen Standhardt-Jonkers